

Lalə Məmmədova
Bakı Dövlət Universiteti

FARS DİLİNDƏ BİR QRUP MƏCAZİ İSİMLƏRİN KOQNİTİV MODELİNİN TƏHLİLİ

Açar sözlər: *koqnitiv, əsəb, ümid, sevinc, fars dili, metafor*

Keywords: *cognitive, hope, nervousness, joy, Persian language, metaphor*

Ключевые слова: *когнитивный, надежда, нервозность, радость, персидский язык, метафора*

Bütün dillərdə ismin mənə qruplarından birini abstrakt məfhumların adlarını bildirən isimlər təşkil edir. Ümumi isimlər kateqoriyasına daxil edilən belə sözlər bir sıra anlayışları leksik üsulla ifadə edə bilirlər. İnsan hislərinin dildə ifadə olunması həm linqvistik, həm də koqnitiv aspektdən olduqca mürəkkəb və maraqlı məsələdir.

Daxili hislərin, ruhi vəziyyətin balansının dəyişməsində, hadisələrə reaksiyalarda ən kəskin həddə çatmasında əsas rol oynayan hislərin başında ümid, əsəb, sevinc hissələri gəlir. Bu hislərin ruhi vəziyyətimizdə yaratdığı disbalans və onun dildə ifadə olunması, dil vahidlərinə çevrilməsi prosesi həm psixoloq-nevroloqlar, həm də dilçilər tərəfindən müxtəlif dillər və millətlərin nümayəndələri arasında tədqiq olunmuş, dildə əks olunma prosesi izlənilmişdir.

Emosional məzmunlar fiziki olaraq mimikalar, jestlər, danışmaq vasitəsilə ifadə olunurlar, başqa sözlə, nəzəriyyələrin əsl məzmunu fiziki təcrübə ilə əlaqəlidir. Bu proses metaforik məzmunlarla bağlı olması xüsusilə vacibdir, çünki metafor ilə fiziologiya arasında əlaqə hərfi mənə ilə fiziologiya arasında olduğu kimi bir-başaya deyildir. C.Lakof və M.Consonun 1980-ci ildə nəşr etdikləri koqnitiv metaforlar barədə tədqiqat yalnız abstrakt deyil, həmçinin fiziki təcrübələrə əsaslanmışdır və bu tədqiqat fars dilində də öz təsdiqini tapır [7].

Bir çox digər emosional kateqoriyaları əhatə edən məcazi isimlərin yaratdıqları mənə çalarlarının və onların iştirakı ilə formalaşan metaforik birləşmələrin tərcüməsi dilçilikdə həmişə önəm daşıyan məsələlərdən olmuşdur. Fars dilində mövcud belə birləşmələrin Azərbaycan, ingilis və bəzi bir sıra dillərə tərcüməsində də bir çox maraqlı məqamlar izlənilir.

Tərcümə həm də bir ölkənin mədəniyyətindən digər ölkənin mədəniyyətinə mesajın ötürülməsidir. Dillər arasında tərcümə ona görə çətindir ki, metaforalar mədəniyyəti əks etdirirlər və ona görə həmin dilə, mədəniyyətə dərinədən bələd olma, düzgün izah olunma kimi amilləri tələb edirlər. Başqa sözlə, bir dildəki metaforanı digər dilə vermək, ötürmək, həm mənbə, həm də yeni sözü alan dildə həm mədəniyyətin, həm də konseptual sistemin arxa fonunu dərk etməyi tələb edir.

Tərcümə və mədəniyyət bir-birindən ayrılmazdır. İstənilən mədəniyyəti fikirlər, dəyərlər və münasibət formalaşdır. Mədəniyyətlər arasında oxşarlıqlar olsa belə, onların hər birinin hər hansı bir hadisəni dərk etməsi üçün özünəməxsus yanaşma və metodları var. Belə birləşmələrin tərcüməsi üçün tərcüməçi dil biliklərindən başqa, mənbə dilə dair məlumatlara da sahib olmalıdır.

Hislərin dəyişməsinin dil vahidlərində əks olunması, bu dil vahidlərinin koqnitiv modelinin yaradılması digər dillərdə yaradılan modeli tətbiq etməklə fars dilində də mümkündür. Fars dilində “ümidli olmaq, ümid etmək, ümidini üzmək” kimi vəziyyətləri aydın ifadə edən bir sıra birləşmələr mövcuddur. Bütün bu leksik vahidlər insanın ümidlə bağlı qavrayış və hisslərinə əsaslanır. İnsanlar belə ümid edirlər ki, onların şəffaf hədəfləri vardır. O hədəflərə çatmaq üçün müxtəlif yollar fikirləşirlər və əgər yollarında hər hansı maneə yaransa, ona müsbət şəkildə reaksiya verə bilirlər. Ümid və ümitsizliyin nevrologiyası sahəsində ilkin tədqiqatlara əsasən ümid və ümitsizlik hisləri qarşısında beynin iki nöqtəsi fəal olur. Nəyəsə qarşı ümidvar olmaq beynin orbitofrontal hissəsini fəal edir və bu da problemlərin həlli üçün stimulun yaranması, hədəfə yönəlmiş davranışın formalaşması ilə əlaqəli olur. Tədqiqatların sonunda əldə edilən nəticələrə görə, qan vasitəsilə genetik test edildikdə məlum olur ki, həyatda müəyyən məna daşıyanlar (yəni hər hansı bir hədəfə malik olanlar) daha yaxşı yaşayışa malik olurlar. Ona görə də demək mümkündür ki, ümidli insanlar, yəni hər hansı hədəfi olan insanlar bioloji cəhətdən daha stabil və möhkəm olurlar.

Ümid insan həyatında və hadisələrin gedişatında gözləməyə əsaslanan və müsbət nəticələrə gətirib çıxaran xoş bir haldır. Ona görə də ümidi “nəyisə özünə inanmaqla gözləmək” və ya “müsbət gözlənti ilə bir arzunu bəsləmək” kimi xarakterizə edirlər. Ümid sözünün əksi olaraq “ürəyin ölümü, yas” kimi təbirlərdən istifadə olunur. Ümid anlayışının psixologiya, nevrologiya, fiziologiya səviyyəsində mexanizm təhlili xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Martin Seliqman ümid anlayışının tədqiqinə ilk olaraq “learned hopelessness” (öyrənilmiş çarəsizlik) adlandırdığı vəziyyətin öyrənilməsi ilə başlayır. Bu məsələ alimlər, psixoloqlar arasında geniş yayılır və insanlar arasında küskünlük yaradırdı. Müəllif özü göstərirdi ki, onun təcrübələri bir neçə dəfədən sonra məğlubiyyətə uğrayır və artıq hətta riyazi həll üsulları da məsələnin həllini qeyri-mümkün edir. Bu anlayışı müəllif belə izah edirdi: “Sanki onları elə öyrətmişdilər ki, ümitsiz (ümidliliyin əksi) olurlar və bu ümitsizlik onlar üçün küskünlüyün başlanğıcı hesab olunur” [9].

Öyrənilmiş ümitsizlik nəzəriyyəsiindən sonra M.Seliqman ictimai psixologiyanın sorağına düşür və orada elə nəzəriyyələrin ardınca irəliləyir ki, öyrənilmiş çarəsizliklə pozitiv düşüncə arasında körpü ola bilsin. Onun diqqətini cəlb edən ən kamil nəzəriyyə müəllimlik üsulları olur. Həmin nəzəriyyəyə görə bu hadisələrin səbəbi ya biz, ya da mühitin özüdür. Daha sonra M.Seliqman ən mühüm müsbət psixoloji məfhumları “öyrənilmiş çarəsizlik” və “amillər” nəzəriyyəsiindən seçməklə əldə etməyi bacardı [9]. O, təsdiq edirdi ki, əgər çarəsizliyin öyrənilməsi mümkündürsə, o zaman təlim üsullarını dəyişdirərək onu da öyrətmək olar.

Əslində, öyrənilmiş çarəsizlik həyatın pis hadisələrinə bədbin və ilk yanaşma reaksiyalarıdır. M.Seliqman dediyinə görə biz pis hadisələrinin qarşısında o vaxt bədbinlik ki, öz daxili müəllimimizə (yəni mühiti yox, özümüzü müqəssir birlik) bütün oxşar situasiyalarda (başqa bir pis hadisə baş verəndə) və daim (bu pis hadisə həmişə təkrar olacaq hissi) sahib oluruq [9].

Həyatın xoş hadisələri qarşısında da bədbin olmaq mümkündür. Tutaq ki, imtahan verməyə hazırlaşırıq, imtahanın necə keçəcəyi barədə hələ məlumatımız yoxdur. Biz əgər həyatımızın xoş hadisəsi baş verən kimi və ya onun haqqında məlumat əldə edən kimi onu daxili (məsələn, imtahanda sualların asan olması) və keçici (təkcə bu illik qəbul imtahanı yaxşı idi) amillərlə əlaqələndirsək, hətta bədbin insan belə sayıla bilərik. Başqa sözlə, biz pis hadisələrinin qarşısında əgər o – hadisəni keçici və istisna hal hesab etsək, müsbət, ümidli insana çevrilmiş oluruq.

M.Seliqman nəfsə yiyələnməyi də o tərzdə təhlil etmişdir. Əslində, özünə hörməti yüksək olan insanlar yaxşı hadisələri özləri ilə bağlayırlar. Eyni zamanda onlar hadisələrin mühitə və digər amillərə, onların özünə olan hörmətinə zərər yetirmələrinə icazə vermirlər. Əlbəttə, M. Seliqmanın özü də qəbul edirdi ki, mühitəni idarə etdiyimiz şəraitdə tamamilə səhv etsək, onu xarici amillərlə əlaqələndirmək məsuliyyətsizlik olacaqdır [9].

M.Seliqmanın və bir çox digər müəlliflərin əsərlərində yer verdikləri bu tədqiqatları fars dilinin müxtəlif nümunələrinə tətbiq edərək bir sıra konkret nəticələr əldə etmək mümkün olur. Aşağıdakı cümləyə nəzər salaq:

تمام صورت يوسف با لبخندی روشن شده بود.

Yusifin bütün siması təbəssümlə işıqlanmışdı.

Bu cümlədə روشن “rouşən” leksik vahidi potensial metaforik vahiddir. روشن “rouşən” sözünün məzmun mənasına istinadən sifətin işıqlanması xoşbəxtliyini ifadə edir. روشن (rouşən) sözünün əsas mənası tərcümə lüğətlərində “ışıq”, yəni “əşyaları işıqlandıran və onları görünən edən enerji” kimi verilir. Biz روشن (rouşən) sözünün kontekstual və əsas mənasını müqayisə etdikdə, məlum olur ki, onun kontekstual mənası əsas mənası ilə ziddiyyət təşkil edir. Aydın olur ki, روشن (rouşən) sözünün əsas mənası fars dilində “lampa kimi təşviq yaradan, stimullaşdırıcı əşya” mənasını ifadə edir. Buradan da برق (ışıq) leksik vahidi metaforik vahid kimi işarələnmiş olur.

İnsan psixologiyası terminlərinə əsaslanaraq deyə bilərik ki, hər hansı bir insan xoşbəxt olanda və gülümsəyəndə, onun üzünün əzələləri daha rahat şəkllə gəlir.

Z.Kövecses qeyd edir ki, işıq metaforu xoşbəxtlik emosiyalarının müxtəlif cəhətlərini göstərir. İlk növbədə xoşbəxtlik xoş olmayan emosiyaların (nədənsə əsəb çəkmə kimi) əksi kimi təsvir edilir. Əlavə olaraq, belə metaforik tətbiq “insanın vəziyyətinin əsəbdən, kədərdən xoşbəxtliyə keçidi”nə işarə edir, çünki buna səbəb həmin problem barədə müəyyən yaxşı irəliləyiş, xoş xəbər eşitmə məsələsi olub” [6]. “İkincisi, kədər, əsəb vəziyyətindən xoşbəxtlik vəziyyətinə keçid özü başqa bir keçidə bağlanır. Xoşbəxtlik bütün dünyaya pozitiv baxışı nəzərdə tutur.

Məsələn, ingilis dilində: *bright side* (müsbət tərəf), *light up* (ışıqlandırmaq), *brighten up* (ışıqlandırmaq) birləşmələri buna nümunə ola bilər. Üçüncüsü xoşbəxt insan enerjili və dinamik şəxs kimi təsvir olunur. Bu səbəbdən xoşbəxt insanın zahiri parlaqlığı onun aktivliyindən irəli gələn daxili bədən istiliyinin əks olunması hesab oluna bilər. Dördüncü səbəb odur ki, termo-güc, bizim müəyyən fiziki fenomenlər anlayışımızdan aydın olduğu kimi bir obyektə digərinə üç yolla yayılır: radiasiya, konveksiya və keçiricilik” [6].

Bu aspektdən yanaşsaq, deyə bilərik ki, işıq enerjisinin bir növü kimi emosiyalar üçün metafor rolu oynaya bilər. Emosiyalar bir emosiya mənbəyindən, daha dəqiq desək, insandan çıxır, yayılır bildikdə, özünü doğrulda bilər. Fars dilində işıq metaforu olduqca geniş yayılmışdır və xoş olan əşyalar və emosiyalara işarə edir. Yuxarıda göstərdiyimiz “تمام صورت یوسف با لبخندی روشن شده بود” cümləsində konseptual metafora “xoşbəxtlik işığı”ndan ibarətdir. Xoşbəxtliyi ifadə edən başqa bir birləşmənin təhlilinə nəzər yetirək:

چشمها پر از برق بود
Gözlər işıqla dolu idi.

Bu nümunədə برق (bərğ) sözü potensial metaforik vahid hesab olunur. برق (bərğ) leksik vahidi ifadənin məzmununda “insan gözünün işıqla (برق) dolması”na işarə edir və beləliklə, xoşbəxtliyi bildirir. Tərcümə lüğətlərində برق (bərğ) sözünün mənası isə “ışıq, istilik və enerji mənbəyi” istehsal edə bilən enerji növü kimi təqdim olunur [3]. Beləliklə, برق (bərğ) sözünün bu iki mənasını müqayisə edərkən müşahidə edirik ki, müqayisə olunan iki kontekstual məna ilə əsas məna arasında ziddiyyət mövcuddur. İfadədə biz xoşbəxtliyi və sevinci enerji növü hesab edə bilərik və onda metaforik olaraq insan gözünün parlaqlığına təsir edən xoşbəxtlik daxili enerjidən ibarətdir. Buradan “چشمها پر از برق بود” cümləsində برق (bərğ) sözünün “xoşbəxtlik enerjidir” konseptual metaforasını təzahür etdiyini deyə bilərik. Fars dilində sözlər konseptual olaraq və linqvistik cəhətdən sifətdə mimika və emosiyaların barometri hesab oluna bilər. Məsələn, göz bədən üzvü olaraq insan üzündə elə önəmli xüsusiyyətə malikdir ki, fars dilində emosiyaların məzmununun ifadəsi üçün ondan olduqca tez-tez istifadə olunur. İstənilən lüğətin “چشم” sözünün izahında onlarla belə ifadələrə rast gəlmək mümkündür. Başqa sözlə, sözlər emosiyaların saxlancıdır. Bu mənada xoşbəxtliyin mayası sevincdir və bu hiss gözlərdən daşa bilər.

Məcazi isimlərin əks etdirdiyi digər bir kateqoriya əsəbdir. Qeyd edək ki, əsəb, hirs də digər hisslər kimi insan həyatında dərin iz qoymaqla yanaşı, dildə də öz əksini tapır. Əsəb, hirs kimi güclü hisslər dünyanın müxtəlif dillərində ifadə olunması tədqiq olunmuşdur. İngilis dilində əsəb, hirs hisslərinin koqnitiv modelini C. Lakof və Z. Kövecses hazırlamışdır. Onlar belə irəli sürüdürlər ki, ilk baxışdan əsəbin ifadəsi üçün işlədilən şərti ifadələr elə müxtəlif olurlar ki, hər hansı əlaqəli sistem tapılması qeyri-mümkün görünür. Müəlliflər göstərirlər ki, uyğun konseptual təşkilatçılıq bütün bu ifadələri əsas edir və onlardan çoxu təbiət etibarilə metaforik və metanomikdir [6; 7].

İngilis dilində yer alan eyni model fars dilinə də tətbiq oluna bilər. Fars dilində əsəb hisslərini ifadə edən çoxsaylı söz və idiomlar mövcuddur. Əsəb anlayışlı ifadələr təsadüfi və qeyri-təşkilati kolleksiyadan ibarət deyillər, onlar dilin semantikasının ətraflı koqnitiv bazisi üzərində təşkil olunmuşdur. Bu ona işarə edir ki, əsəb-hirs hissləri amorf hiss olunmaqla yanaşı, təkmilləşmiş koqnitiv struktura malikdir.

C.Lakof və Z. Kovecsesin [6; 7] ingilis dilində küsmə, əsəb, özünü idarə etmə, özünü idarə etməni itirmə, cəza prosesi kimi hissləri ifadə edən dil elementlərini təyin etməsi bu dili fars dili ilə müqayisə etmək zərurəti yaradır. Bu hisslərin fars dilində ifadəsi mümkün olduğu halda, bir sıra hallar (küsmə, əsəb, əsəbi idarə edə bilmə, əsəbi idarəni itirmə, xəstələnmə) həm də müəyyən dəyişiklik tələb edirlər. Məsələn, xəstəlik halında (küsmə, əsəb, idarə etməyə cəhd, idarə etməni itirmə, xəstələnmə) müşahidə olunur ki, əsəb küsən şəxsə yox, əsəbi adama təsir edir. Əsəbin başqa bir seansı küsmə, əsəb, idarə etməyə cəhd, idarə etməni itirmə, hirsli yayma olur.

Fars dilində bu mənada işlənən “او مارا از خنده روده بر می کند” (u ma ra əz xənde rudebor mikonəd) cümləsini nəzərdən keçirək. Burada “روده بر می کند” leksik vahidi ifadədə əsas metaforik mərkəz təşkil edir və hərfi olaraq “birinin bağırsağını kəsmək” tərcümə olunur, “idarə edilməyən, həddindən artıq gülüş”ü bildirir.

“روده بر” (rudebor) sözü nümunəsində bağırsağ kimi xüsusi bədən üzvünün istifadəsi ilə məcazi mənaların məzmunun çatdırılması fars dilində geniş yayılmışdır. Bu metaforik ifadə həm də fizioloji təcrübələrə əsaslanır, belə ki, möhkəm gülüş qarın əzələlərini inkişaf etdirir və elə hiss olunur ki, biz güləndə bağırsaqlarımız bağlanıb-açılır. Bu genişlənilib-yığılma çox güclü olsa, hətta bədən üzvlərinin zədələnməsinə gətirib çıxara bilər. Ona görə də fars dilində kimsə gülüş zamanı bədəninin hər hansı yerində ağrı hiss etsə, bu o deməkdir ki, o qədər gülüb ki, bağırsağı hərəkətə gəlib.

Fars dilində emosiyaların ifadəsi üçün olduqca geniş imkanlar mövcuddur. Bu imkanlar yalnız sevinci deyil, kədəri, əsəbi və bir çox digər hissləri ifadə edə, dolğun şəkildə çatdırır. Sevinc, xoşbəxtlik hisslərini ifadə edən birləşmələri ifadə etdiyimiz metodu digər emosiyaları bildirən leksik vahidlərə də tətbiq etmək mümkündür.

Fars dilində məcazi isimlərin bir qrupunu kədəri ifadə edən sözlər təşkil edir. Bunlardan biri “جگرخون شدن” birləşməsidir. Hərfi mənada “ciyəri qanla dolmaq” mənasına gələn ifadə Azərbaycan dilinə “ciyəri dağlanmaq”, “ciyəri parça-parça olmaq” kimi tərcümə oluna bilər. Başqa belə bir nümunəni “دلم پاره شد” cümləsi təşkil edə bilər. Hərfi tərcüməsi “ürəyim parça-parça oldu”dur. Azərbaycan dilində qarşılığını “ürəyim dağlandı”, “ürəyim tikə-tikə oldu” kimi verə bilərik. Qeyd edək ki, “جگرخون شدن” nümunəsindəki metaforanı “جگرخون” mürəkkəb söz təşkil edir. Ciyər və qan mənalı sözlərin birləşməsindən yaranan bu mürəkkəb söz həm də sifət kimi işlənərək kədər, qüssə emosiyasının ifadə edə bilər. Bu birləşmədəki “خون” sözünün funksiyasını “دلم پاره شد” cümləsindəki “پاره” sözü daşıyır. Sifət kimi də işləyə bilən bu söz cümlədə metafora rolundadır. Hər iki mənfi mənə yüklü söz birləşmənin əsas kontekstual mənasını daşıyır və anlayışın tam ifadəsin-

də əsas rol oynayır. Bəzi birləşmələr eyni zamanda sevinc, kədər, təəccüb kimi emosiyaları ifadə edə bilər.

“مويم سيخ شد” cümləsinin hərfi mənası “tüklərim şiş oldu”dur. Burada “şiş, biz” kimi sözlərin metafora kimi işlənməsi bir neçə emosiyaları özündə ehtiva edir. Belə ki, insan bu birləşmənin ifadə etdiyi emosional hala həm sevinc, həm kədər, həm təəccüb, həm də qəzəb kimi bir çox hissələrin təsiri ilə düşə bilər. Hansı emosional vəziyyətin nəzərdə tutulduğu yalnız mətnin kontekstinin təhlili nəticəsində aydın olur.

Yuxarıdakı nümunələrdən də aydın olduğu kimi, müxtəlif emosiyaları ifadə edən məcazi isimlərin, metaforik birləşmələrin tərcüməsi və digər dillərdə qarşı-lıqlarının müəyyənləşdirilməsi dəqiqlik və məlumatlılıq tələb edir. Bu emosiyaları ifadə edən sözləri təhlil və tərcümə edərkən bir sıra qanunauyğunluq izlənilir. Bu prosesi bütünlükdə mərhələli şəkildə bir neçə bənddə qruplaşdırmaq mümkündür:

1. İlk olaraq mənbə dildəki mətni və mətnin tərcümə olunan dildəki versiyasını diqqətlə oxumalıyıq;
2. Mənbə mətnə və tərcümə olunan dildəki mətnə potensial metaforik – leksik elementləri təyin edirik;
3. Mənbə dildə olan hər bir leksik vahid üçün məzmunun ifadə etdiyi məna-nı aşkar edirik;
4. Hər bir leksik vahidin mənbə və tərcümə mətnlərində daha asan, daha uy-ğun mənasını axtarıyıq;
5. Leksik vahidlərin məzmununu və sadə mənasını müqayisə edirik;
6. Potensial metaforik leksik vahidlərdə və buradan da ifadələrdə konseptual metaforları təyin edirik.

Onu da qeyd etmək ki, məhdud nümunələr əsasında müqayisəli təhlil çətindir. Bununla belə, fars dilində xoşbəxtlik, kədər, əsəb, ümid kimi anlayışları ifadə edən vahidlərin tərcüməsi bir sıra qanunauyğunluqları müəyyən etməyə imkan vermişdir. Mənbə və tərcümə mətnlərin nümunələrinin ümumi mənasının başa düşülməsi məqsədilə ilk olaraq fars dilində olan cümlələr oxunur, sonra mənbə dil-dəki mətnlə məxəz dildəki mətnlər leksik vahidlərə bölünür. Hər iki dildə leksik vahidlər dərhal müəyyən olunur və onların metafor üçün əsas olduğu təyin edilir.

Ədəbiyyat:

1. Al-Haq, F. & El-Sharif, A. (2008). A Comparative Study for the Metaphor Use in happiness and Anger in English and Arabic. *Journal of US-China Foreign Language*. Vol 6(11), 5-23.
2. Al-Zoubi, M. Q., Al-Ali, M. N. & Al-Hasnawi, A.R. (2007). *Cogno-Cultural Issues in translating Metaphors. Perspectives*. Vol 14(3), 230-239.
3. Aryanpur, K. A. & Aryanpur, K. M. (1986). *Aryanpur Persian-English Dictionary*. Tehran: Amir-Kabir Publications.
4. Daneshvar, S. (1969). *Savushun*. Tehran: Kharazmi.
5. Dehhoda, M.A. (1999). *Amsal-O-Hekam-E-Dehhoda*. Tehran: Amir Kabir Publications. Ghanoonparvar, M. R. (1991).
6. Kövecses, Z. (1991). *Happiness: A Definitional Effort. Metaphor and Symbolic Activity*. Vol 6, 29-46.

7. Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago press.
8. *Savushun: A Novel about Modern Iran*. Washington, D. C. Hiraga, M. (1991).
9. Seligman, M.E.P. (1975). *Helplessness: On Depression, Development, and Death*. San Francisco: W.H. Freeman.

Summary

Analysis of the Cognitive Model of a Group of Figurative Nouns in the Persian Language

The paper deals with the study of the cognitive patterns of the notions of hope, nervousness and joy and the process of representation of these patterns in the Persian language. For this purpose, a cognitive analysis of the nouns, which express these notions has been carried out. The analysis of these nouns has revealed certain cognitive pattern.

Резюме

Анализ когнитивной модели группы образных существительных на персидском языке

Статья посвящена исследованию когнитивных закономерностей понятий надежда, нервозность, радость и процессу репрезентации этих закономерностей в персидском языке. С этой целью, был проведен когнитивный анализ соответствующих существительных, которые выражают данные понятия. Анализ этих существительных и выявил эти закономерности.

Rəyçi: prof.A.Babayev